

พูนพิศ อมาตยกุล : ชีวประวัติและผลงานด้านดนตรีไทย

POONPIT AMATAYAKUL : THE BIOGRAPHY AND WORKS ON THAI MUSIC

อนุรักษ์ ภ้านจันทร์ 4736629 LCCS/M

ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ธนาญส ชนิธิ, ศศ.ด.,

ลักษณा ดาวรัตนหงษ์, Doctorat de l' EHESS, พรทิพย์ อุศกรัตน์, ศศ.ม., พิเชฐ สีตพงศ์, ศศ.ม.

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง พูนพิศ อมาตยกุล: ชีวประวัติและผลงานด้านดนตรีไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ชีวประวัติและผลงานด้านดนตรีไทยของ ศาสตราจารย์นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล ที่มีต่อสังคมไทย จากการศึกษา พบว่า ศาสตราจารย์นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล ให้ความรู้ด้านดนตรีไทยแก่นักศึกษาและสาธารณะ อันมีผลต่อ พัฒนาการด้านการศึกษาเกี่ยวกับศิลปะดนตรีไทยในประเทศไทย นอกจากนี้ งานนี้ได้ศึกษาบทบาทของท่านที่มีต่อ สังคมไทยในด้านดนตรีไทยอันเป็นศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยทาง มนุษยวิทยาวัฒนธรรมคือศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยสัมภาษณ์ศาสตราจารย์ นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุลและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้รับข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอเป็นการบรรยายแบบ พรรณาไหว้ทาง พร้อมตาราง แผนผังและรูปภาพต่างๆ เพื่อประกอบการอธิบาย

ด้านชีวประวัติ จากการวิจัยพบว่า ทั้งบิดาและมารดาของคุณหมอด้วยเป็นลูกหลานขุนนางศรีภูมิ ใหญ่ส่ายสกุล “อมาตยกุล” ซึ่งมีฐานะเป็นพระญาติของพระมหากษัตริย์และมีสม่าชิกในครอบครัวเป็นนักศึกษา จำนวนมาก รวมถึงได้รับการเลี้ยงดูให้เจริญเติบโตท่ามกลางสังคมชนชั้นกลางจนถึงชั้นสูง ชีวิตที่ผ่านระบบ ครอบครัวอมาตยกุลและพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเหมวด ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้านการดำเนินชีวิตใน แบบวิถีประชานะแบบธรรมเนียมประเพณีชาววัง นำไปสู่ความเข้าใจบทบาทสังคมของแวดวงคนดนตรีไทยใน อดีตและปัจจุบัน ได้เป็นอย่างดี ส่วนผลงานด้านการถ่ายทอดความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับดนตรีไทยในสื่อที่หลากหลาย เช่น สิ่งพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ ตลอดจนการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านดนตรีไทยให้กระจายอย่างกว้างขวางและ ครอบคลุมสังคมทุกระดับ ล้วนมาจากประสบการณ์ตรงที่สั่งสมและเรียนรู้จากปูชนียบุคคลด้านดนตรีไทยหลาย ท่าน นำไปสู่การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติแขนงนี้อย่างจริงจัง

งานวิจัยชิ้นนี้ได้สะท้อนภาพบุคคลที่ถึงพร้อมด้วยชาติภูมิคุณ ศักดิ์สิทธิ์และบุญคุณที่ดีงาม และผู้สร้างสรรค์ผลงานด้านดนตรีไทยอันทรงคุณค่าอย่างมากมาย นำมาร่วมชี้ความตระหนักรู้ในคุณค่าศิลปะด้าน ดนตรีไทยและปลูกจิตสำนึกให้คนในสังคมได้รับรู้และห่วงเห็นสมบัติอันล้ำค่าของชาติ

คำสำคัญ : พูนพิศ อมาตยกุล / การศึกษาทางมนุษยวิทยาการดนตรี / ดนตรีไทย

POONPIT AMATAYAKUL : THE BIOGRAPHY AND WORKS ON THAI MUSIC

ANURAX KANCHAN 4736629 LCCS/M

M.A. (CULTURAL STUDIES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE : THANAYUT THANATITI, Ph.D.,
 LAKANA DAORATANAHONG, Doctorat de l' EHESS., PORNTHIP USUPARAT,
 M.A., PHICHET SITAPONG, M.A.

ABSTRACT

The objective of this research was to study the biography of Professor Poonpit Amatayakul, M.D. and his works in Thai music and society. The findings revealed that his contributions provided valuable knowledge in the field of Thai music – a vital part of the nation's art and culture – to students and the public. It has also played a vital role in the development of Thai music education and society in general. In this research, cultural and anthropological methods were employed, namely a literature review, interviews (with Professor Poonpit Amatayakul, M.D. and other related people), and data analyses. Then the results were presented by means of narratives, tables, diagrams and photos.

In terms of biographical data, both of his parents were from the same large, revered and noble family which had a surname of *Amatayakul*. Most people from this family were either royalty, noblemen or musicians. His parents were raised and lived their lives as part of the upper middle-class. Due mainly to his birth within the *Amatayakul* family and his childhood familiarity with H.R.H. Princess Hemvadee, he was educated and acquired knowledge in an environment full of royal folkways and traditions. This led to his better understanding of the social contexts of Thai traditional music, both past and present.

As for his works in Thai traditional music, he has passed on his valuable knowledge through various means, such as printed media, radio programs and television programs, to people at all levels in society. Such tacit and explicit knowledge, gained through direct experience and taught by past masters, has resulted in the strict preservation of this nationally important art form.

Therefore, this research reflects the characteristics of a person whose birth, education, influential life, and creative contribution of works in Thai traditional music have helped raise public awareness of the value of Thai traditional music a apart of Thai national heritage worthy of preservation.

KEY WORDS : POONPIT AMATA YAKUL / ETHNOMUSICOLOGICAL STUDIES /
 THAI MUSIC

231 pages